

EEN VERANDERENDE ARBEIDSWERELD

Laatst fietste ik nog eens heel de Voorstraat in Dordrecht uit. Ineens viel het me op: wat een winkelleegstand! Ook in ons dorp zie je winkels leeg staan. Hier valt het misschien nog niet zo heel erg op. Maar in veel steden zijn de winkelcentra en winkelstraten als gebitten waaruit tanden zijn weggevallen.

We leven in een veranderende wereld. Op de dag dat ik dit zit te schrijven zijn Perry Sport en Aktiesport in de problemen. Ik begrijp: omdat V&D omviel. In het kielzog daarvan dreigen ook aanverwante zaken meegesleurd te worden. En hoeveel winkelketens zijn er al niet uit het straatbeeld verdwenen?

Er wordt niet minder verkocht. De economische crisis is immers voorbij, wordt gezegd. We kopen ánders: via het internet. Zoals we ook anders gaan werken. Het aantal ZZP-ers (Zelfstandigen Zonder Personeel) groeit hand over hand. In 1996 waren er nog maar 330.000, nu over een miljoen.

Dat zijn mensen die veelal leven in een onzekere positie. Je moet maar afwachten of er morgen nog werk is. En: vaak betreft het mensen die geen verzekering hebben en/of geen pensioen opbouwen. Door eigen schuld (ze nemen nu hun winst) of omdat ze niet kunnen (het kan niet lijden).

Hoe dan ook, het patroon van het economisch leven is grondig aan het verspringen. De kinderen van nu zullen straks in een heel andere wereld terecht komen dan hun grootouders. De vastigheid gaat ontbreken. Had je vroeger nog een baan voor een langere tijd, de toekomst vraagt om een grotere flexibiliteit.

Op biddag voor gewas en arbeid zullen deze ontwikkelingen ongetwijfeld een rol spelen. In veel kerken zullen ze verbonden worden met het Bijbelgedeelte van die dag waarin het Onze Vader staat. Meer specifiek: met de bede 'Geef ons dagelijks het brood dat wij nodig hebben'.

Er is weleens op gewezen dat Jezus ons niet leerde te bidden om het brood voor een hele maand of een heel jaar, laat staan voor na ons pensioen. Hij leerde ons bidden om het brood dat wij vandaag nodig hebben. Niet meer en niet minder.

Dat lijkt aan te sluiten bij de afnemende zekerheid van het economisch leven. Maar zit het niet in onze vezels om de toekomst zeker te stellen? Een ontslagen werknemer van V&D maakt zich zorgen over hoe hij er volgende maand of volgend jaar voorstaat.

Wat is een gezonde balans tussen leven met vertrouwen of overgave en de legitieme behoefte aan zekerheid? Die vraag zal ons meer en meer gaan beheersen.